

The Human Rights Advisory Panel

UNMIK Administrative HQ, Building D, 10000 Pristina, Kosovo

ODLUKA

Datum usvajanja: 5. jun 2009. godine

Predmet br. 01/09

G-din Ramadan DŽEMA

protiv

UNMIK-a

Savetodavna komisija za ljudska prava, na svom zasedanju 5. juna 2009. godine, u prisustvu sledećih članova:

Gdina Mareka NOVICKOG (*Marek NOWICKI*), predsedavajućeg

Gdina Pola Lemensa (*Paul LEMMENS*)

Gđe Snežane BOTUŠAROVE (*Snezhana BOTUSHAROVA*)

Gdina Džona Rajana (*John RYAN*), izvršnog službenika

Nakon što je razmotrila iznad pomenutu pritužbu podnetu shodno članu 1.2 Uredbe UNMIK br. 2006/12 od 23. marta 2006. godine o osnivanju Savetodavne komisije za ljudska prava,

Nakon većanja, odlučila je sledeće:

I. ČINJENICE

1. Podnosilac pritužbe tvrdi da je 1973. godine dobio pravo na korišćenje stana koji pripada njegovom poslodavcu i koji se nalazi u Prištini.
2. Uz odobrenje poslodavca, podnosilac pritužbe je 1980. godine upisao obrazovni program u svojoj struci u Sjedinjenim Američkim Državama. U toku specijalizacije, njegova majka i sestra su stanovale u tom stanu. Podnosilac pritužbe je takođe živeo u tom stanu u vreme kad je boravio na Kosovu.

3. Početkom 1990-ih, državna vlast ga je otpustila s posla. Prema navodima podnosioca pritužbe, on i njegova porodica su isterani iz stana 1992. godine. Stan je potom bio dodeljen drugom zaposleniku istog poslodavca, B.M-u.
4. Zbog rata na Kosovu 1999, B.M. je napustio stan 1999. godine. Podnosilac pritužbe se vratio i ponovo zauzeo stan.
5. B.M. je podneo tužbeni zahtev za ponovno zaposedanje stana Direkciji za stambena i imovinska pitanja (HPD). Podnosilac pritužbe je takođe podneo tužbeni zahtev. Komisija za stambene i imovinske zahteve (HPCC) je 27. septembra 2005. godine utvrdila da je podnosilac pritužbe dokazao da ima punovažno stanarsko pravo (zahtev kategorije A), da zahtev B.M-a zadovoljava uslove za ispravan zahtev kategorije C, i da zahtev kategorije A ima pravo prvensta i poništava zahtev kategorije C. Podnosiocu pritužbe su vraćena njegova prava a zahtev B.M-a odbijen.
6. B.M. je podneo molbu za preispitivanje ove odluke. HPCC je 11. decembra 2006. odobrila molbu. Navedeno je "da je [podnosilac pritužbe] izgubio svoje imovinsko pravo kad je dobrovoljno otišao u Sjedinjene Američke Države." HPCC je donela naredbu da se B.M-u vrati posedovanje sporne imovine i da podnosilac pritužbe ili bilo koje drugo lice koje zauzima imovinu tu imovinu isprazni. Overena kopija ove odluke datirana je na 2. mart 2007. godine.
7. Sadašnji status u pogledu posedovanja stana nije jasan. U svojoj pritužbi Savetodavnoj komisiji, podnosilac pritužbe navodi sporni stan kao svoju adresu.

II. PRITUŽBE

8. Podnosilac pritužbe tvrdi da je on žrtva povrede prava na imovinu i na mirno uživanje imovine (član 17 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i član 1 Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima) i svog prava na poštovanje privatnog i porodičnog života (član 17 Međunarodnog sporazuma o građanskim i političkim pravima).

III. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

9. Pritužba je podneta 14. januara 2009. godine i tog istog dana evidentirana. U postupku pred Komisijom, podnosioca pritužbe su zastupala gospoda Nuši i Hasoli, advokati.
10. Komisija je 4. maja 2009. godine prosledila podnosiocu pritužbe izvesne informacije koje je dobila od Kosovske agencije za imovinu, i od njega zatražila da iznese svoj komentar na te informacije. Advokati podnosioca pritužbe su odgovorili 15. maja 2009. godine.

IV. ZAKON

11. Pre nego što počne sa razmatranjem suštine predmeta, Komisija mora da odluči da li da taj predmet prihvati, uzimajući u obzir kriterijume prihvatljivosti utvrđene u članovima 1, 2 i 3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

12. Prema članu 3 Uredbe br. 2006/12, Komisija može da razmatra predmet samo u periodu od šest meseci od dana kad je doneta konačna odluka.
13. Komisija napominje da je konačnu odluku u slučaju podnosioca pritužbe, obavezujuću i pravosnažnu odluku o molbi za preispitivanje, HPCC donela 11. decembra 2007, a da je overena 2. marta 2007. godine.
14. U svojoj pritužbi Komisiji, podnosilac pritužbe navodi da, pošto je stalno putovao u Sjedinjene države, nije lično primio kopiju pomenute odluke. On tvrdi da je kopiju dobio 20. decembra 2008. godine od svog ovlašćenog advokata.
15. Agencija koja je nasledila HPD, Kosovska agencija za imovinu (KAI), dostavila je Komisiji dokumenta koja se odnose na pitanje vremenskih okvira u ovoj stvari. Zabeleženo je da je podnosilac pritužbe bio obavešten o odluci od 11. decembra 2006. godine u aprilu 2007. godine. KAI pominje potvrdu o dostavi na kojoj je naznačeno da je odluka "ostavljena u (spornom) stanu". Osim toga, 17. aprila 2007, telefonom je pozvan izvesni g. Salihu, koji je u to vreme "imao dogovor sa (podnosiocem pritužbe) da zauzme predmetnu imovinu". G-din Salihu je obavešten o odluci od 11. decembra 2006. godine.
16. Štaviše, KAI je dostavila i kopiju pisma datiranog na 8. maj 2007, koje je HPD-u poslao g. Siger (*Seeger*), advokat u Sjedinjenim Državama. U tom pismu se pominje namera podnosioca pritužbe da traži dalje preispitivanje odluke HPCC ili da uloži žalbu. G-din Siger je zatražio i da HPD odloži svaku dalju radnju, naročito u slučaju zahteva za iseljenje. Uz pismo je bilo priloženo i ovlašćenje koje je postpisao podnosilac pritužbe i kojim je dao svoju saglasnost da ga zastupaju i g. Siger u Sjedinjenim Državama i lokalni advokat u Prištini. Ovlašćenje je takođe datirano na 8. maj 2007. U svom pismu od 8. maja 2007, g. Siger je naveo da je podnosilac pritužbe primio obeveštenje od "2 marta 2007, o odluci" (shvatiti kao: odluka od 11. decembra 2006, overena 2. marta 2007) "u prethodnih trideset (30) dana".
17. Advokati podnosioca pritužbe iznose argument da dostavljanje odluke HPCC u unutrašnjost predmetnog stana nije propisan način dostavljanja. Oni se pozivaju na član 13.1 Uredbe br. 2000/60 od 31. oktobra 2000. godine o stambenim zahtevima i na pravila postupka i dokazivanja Direkcije za stambena i imovinska pitanja i Komisije za stambene i imovinske zahteve, prema kojima je HPD dužna da uruči overenu kopiju odluke HPCC "svakoј stranci u postupku na datu adresu u smislu člana 9.4". Oni još navode da informacije koje su preko telefona prenete g-dinu Salihuu, trećem licu, nisu relevantne.
18. Pozivajući se na pismo g. Sigera, advokati podnosioca pritužbe ukazuju da je iz pisma jasno da je podnosilac pritužbe bio u Sjedinjenim Državama kad je odluka HPCC dostavljena. Pod takvim okolnostima, to ne može biti regularno dostavljanje. Advokati podnosioca pritužbe još tvrde da čak i da je podnosilac pritužbe bio usmeno obavešten o odluci, takva upoznatost nije relevantna.
19. Komisija smatra da u slučaju kad podnosilac pritužbe ima pravo da mu po službenoj dužnosti (*ex officio*) bude uručena overena kopija konačne odluke, cilj i svrha člana 3.1 Uredbe br. 2006/12 su najbolje ispunjeni ako se šestomesečni period računa od dana uručenja odluke (videti Evropski sud za ljudska prava (ESLjP), *Worm protiv. Austrije*, presuda od 29. avgusta 1997, st. 33, *Izveštaji o presudama i odlukama*, 1997-V; ESLjP, *Jałowiecki protiv. Poljske*, br. 34030/07, presuda od 17. februara 2009, st. 21).

20. Kao što navodi podnosilac pritužbe, član 13.1 Uredbe br. 2000/60 od 31. oktobra 2000. godine propisuje da je HPD dužna da uruči overenu kopiju odluke HPCC “svakoj stranci na datu adresu pod uslovima iz člana 9.4”. Adresa iz člana 9.4 je adresa koju stranka u postupku pred HPCC navede za “uručenje dokumenata”. Podnosilac pritužbe ne poriče da je kao adresu za uručenje dokumenata dao adresu predmetnog stana.
21. U okolnostima ovog slučaja, dostava je bila ispravna kad je odluka ostavljena na adresi koju je podnosilac pritužbe dao HPCC–u za dostavljanje dokumenata. Da li je on u trenutku dostave bio prisutan ili ne, ne predstavlja relevantan faktor u ovom odlučivanju. Slično tome, nije ni od značaja to što je podnosilac pritužbe putovao van Kosova u to vreme. U svakom slučaju, jasno je da su podnosilac pritužbe i njegovi advokati zapravo bili obavešteni od 8. maja 2007. godine.
22. Iz prethodno navedenog sledi da je dostava overene kopije konačne odluke u aprilu 2007. godine bila regularana. Štaviše, iz pisma g. Sigera od 8. maja 2007. godine naročito se jasno vidi da podnosilac pritužbe mora da je saznao za tu odluku najkasnije 8. maja 2007. godine.
23. Komisija konstatuje da je period između aprila 2007. ili čak 8. maja 2007. godine, i dana kad je podnosilac pritužbe podneo pritužbu Komisiji, 14. januara 2009, duži od šest meseci. Komisija, dakle, zaključuje da je pritužba podneta van roka i da je treba odbaciti na osnovu člana 3.1 Uredbe br. 2006/12.

IZ OVIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno,

PROGLAŠAVA PRITUŽBU NEPRIHVATLJIVOM.

Džon RAJAN
izvršni službenik

Marek NOVICKI
predsedavajući